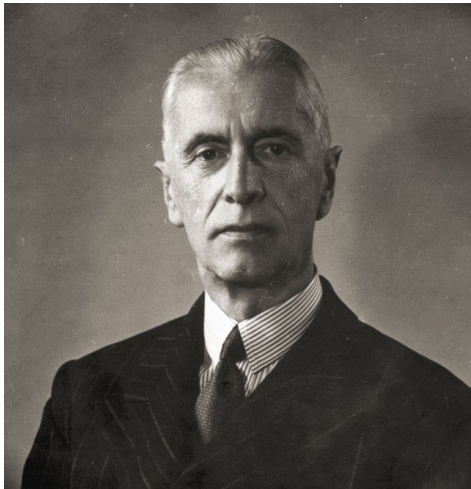

Zdarzyło się dziś...

28 stycznia 1885 r. urodził się Władysław Racziewicz, adwokat w Mińsku, potem prezydent RP.

Racziewicz urodził się w Kutaisi w Gruzji. Jego ojciec był sędzią. Studiował prawo i matematykę na Uniwersytecie w Petersburgu. Z powodu zaangażowania w działalność nielegalnych organizacji młodzieżowych opuścił Petersburg i przeniósł się na studia na Uniwersytet w Dorpacie (obecnie estońskie Tartu), które ukończył w 1911 r. Do wybuchu I wojny światowej pracował jako adwokat w Mińsku Litewskim. W następnych latach był organizatorem polskich sił zbrojnych na terenie Rosji. Uczestniczył w walkach z bolszewikami. W 1918 r. brał udział w obronie Mińska, a w 1920 r. dowodził ochotniczym oddziałem kresowym walczącym o Wilno.

Od grudnia 1920 do czerwca 1921 r. działał jako delegat RP przy rządzie Litwy Środkowej w Wilnie. W kolejnych latach pełnił funkcje: wojewody nowogródzkiego (1921-1924), wileńskiego (1926-1931), krakowskiego (1935), pomorskiego (1935-1936), był ministrem spraw wewnętrznych w czterech rządach II RP (w latach 1921, 1925-1926, i 1935-1936) był senatorem z listy BBWR, marszałkiem Senatu III kadencji (1930-1935), od 1934 r. był prezesem Światowego Związku Polaków z Zagranicy. W okresie międzywojennym zasiadał w Kapitułe Orderu Odrodzenia Polski. W roku 1939 prezydent Ignacy Mościcki wyznaczył go na swojego następcę. Urząd Głowy Państwa objął 30 września 1939 r. i sprawował go do śmierci. Zmarł w 1947 w Ruthin w Walii. Pochowany został na Cmentarzu Lotników Polskich w Newark w Wielkiej Brytanii, gdzie spoczął obok generała Władysława Sikorskiego.

28 stycznia 1911 r. - odbyło się zebranie adwokatów Izby Adwokackiej we Lwowie, na którym zapadła decyzja o założeniu stowarzyszenia o nazwie Związek Adwokatów Polskich (ZAP).

Związek Adwokatów Polskich miał wielkie znaczenie w życiu adwokatury polskiej okresu II Rzeczypospolitej, był miejscem scalającym większość adwokatury polskiej i pełnił poniekąd rolę samorządu.

Z inicjatywą powołania ZAP wyszedł adw. dr Alfred

Kotwicz-Zgórski. Wraz z adw. Franciszkiem Jasińskim i adw. Marcelem Panethem zorganizowali 28 stycznia tego roku spotkanie kilkudziesięciu adwokatów. To właśnie na tym spotkaniu podjęto decyzję o powołaniu stowarzyszenia o nazwie Związek Adwokatów Polskich. Wybrano również komitet do przygotowania statutu, który został uchwalony już 28 lutego. 2 marca z kolei statut został zgłoszony do Namiestnictwa Galicyjskiego z wnioskiem o rejestrację. 10 marca 1911 r. Związek Adwokatów Polskich był już wpisany do Katastru Stowarzyszeń. Pierwsze Walne Zgromadzenie odbyło się 8 kwietnia. Prezesem wybrano lwowskiego adwokata - Włodzimierza Mochackiego. Rok później prezesem został adw. Antoni Dziędzielewicz i to on przyczynił się do rozwoju i znaczenia ZAP, jako apolitycznej organizacji adwokatów, zrzeszonych wokół idei służby Polsce i adwokaturze polskiej. W 1914 roku Związek zorganizował pierwszy powszechny Zjazd Adwokatów Polskich we Lwowie. Od tego czasu Związek stał się najważniejszą organizacją adwokacką zrzeszającą adwokatów polskich z wszelkich zaborów, a następnie dzielnic pozaborczych. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zaczęły powstawać koła ZAP w wielu miastach - pierwsze w Warszawie i Lublinie.

W dniach 7-8 grudnia 1924 r. we Lwowie odbył się zjazd ZAP. Uczestniczyli w nim adwokaci z całej Polski. Podczas zjazdu zmieniono statut. Dotychczasowy Wydział Związku przekształcono w Zarząd Główny, w konsekwencji czego powstały oddziały ZAP we Lwowie, Warszawie, a w 1925 r. także w Lublinie, Łucku, a następnie w Krakowie, Poznaniu, Wilnie, Łodzi i Katowicach.

W 1919 r. ZAP wraz z Towarzystwem Prawniczym we Lwowie i Wydziałem Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie był autorem memoriału w sprawie techniki ustawodawczej, w którym skrytykowano dotychczasowe ustawodawstwo polskie i domagano się powołania centralnego biura legislacyjnego podległego Naczelnikowi Państwa lub Prezydentowi Rady Ministrów. Wkrótce potem Sejm uchwalił ustawę o Komisji Kodyfikacyjnej RP.

W 1927 r. ZAP został członkiem Międzynarodowego Związku Adwokatów (UIA).

Ze Związkiem Adwokatów Polskich związani byli tacy adwokaci jak: Karol Argasiński, Alfred Kotwicz-Zgórski, Artur Till, Brunon Blumenfeld, Henryk

Konic, Alfred Suligowski, Cezary Ponikowski. Ten ostatni został prezesem Zarządu Głównego ZAP w 1935 r.

W 1936 roku przeniesiono siedzibę ZAP ze Lwowa do Warszawy. Od tego czasu Związek zmienił swoje apolityczne oblicze i skręcił w kierunku organizacji nacjonalistycznych. M.in. z tego też powodu rok później Cezary Ponikowski zrezygnował z funkcji prezesa Zarządu. Jego miejsce zajął adw. Bolesław Bielawski.

W 1937 r. działacze ZAP brali udział w Międzynarodowym Kongresie Adwokatów w Paryżu. Wówczas na prezesa UIA wybrano adw. dr. Stanisława Rowińskiego. Był to jedyny Polak na tym stanowisku. Do zarządu weszli również Stanisław Janczewski i Leon Nowodworski.

W czerwcu 1939 r. istniało dziewięć oddziałów ZAP, które łącznie zrzeszały 1397 członków. ZAP działał do wybuchu wojny, po czym działacze organizacji zaangażowali się w działalność konspiracyjną. Prezes ZAP - Bolesław Bielawski został prezesem Tajnej NRA. Po wojnie Związek nie wznowił działalności.

Zebranie Zarządu Głównego ZAP, 1-2 grudnia 1928 r. Warszawa